לא פסל את הראשונה, וכן ב' חרשות. קטנה וחרשת יבא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פסל את הקטנה; בא יבם על החרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת. פקחת וחרשת בא יבם על הפקחת וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הפקחת; בא יבם על החרשת וחזר ובא על הפקחת או שבא אחיו על הפקחת פסל את החרשת. גדולה וקטנה בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה; בא יבם על הקטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה. ר' אלעזר אומר מלמדין הקטנה שתמאן בו: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר וכן אמר רבי אלעזר הלכה כרבי אלעזר וצריכא: דאי אתמר בהא קמייתא בהך קאמר שמואל הלכה כרבי אלעזר משום דלא קיים מצות ייבום אבל בהא דאיקיים מצות ייבום אימא תרוייהו לפקו בגט ואי אשמעינן בהא משום דגדולה רמיא קמיה אבל אידך לא, צריכא: **מתני'** יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה בא על יבמה גדולה תגדלנו. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו שיחלוץ לה, לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה, ובזמן שהוא מודה אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה. הנודרת הנאה מיבמה: בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ לה, לאחר מיתת בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה, ואם נתכוונה לכך אפי' בחיי בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה: **גמ'** לימא מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא קטן וקטנה לא חולצין ולא מתייבמין דברי רבי מאיר? אפילו תימא רבי מאיר כי אמר ר' מאיר גדולה לקטן וקטנה לגדול דחד מינייהו ביאה דאיסורא הוא אבל קטן הבא על הקטנה דתרווייהו כי הדדי נינהו לא. אמר והא קתני בא על יבמה גדולה תגדלנו? אמר רבי חנינא חוזאה בא שאני הא תגדלנו קאמר דכל ביאה וביאה דאיסורא הוא? אלא מחוורתא מתניתין דלא כרבי מאיר; קרי כאן להקים לאחיו שם והאי לאו בר הכי הוא? אמר אביי אמר קרא יבמה יבא עליה כל דהו, רבא אמר בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איכא מידי דהשתא אסירא ליה ולבתר שעתא שריא והא אמר רב יהודה אמר רב כל יבמה שאין אני קורא (א) בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה, ואימא הכי נמי? אמר קרא כי ישבו אחים יחדו אפילו בן יום אחד: יבמה שאמרה בתוך שלשים יום וכו': מאן תנא דעד תלתין יומין מוקים איניש אנפשיה? אמר רבי יוחנן רבי מאיר היא דתניא טענת בתולים כל שלשים יום דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר נסתרה לאלתר, לא נסתרה אף לאחר כמה שנים. רבה אמר אפי' תימא ר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם אלא בארוסתו דגיס בה אבל אשת אחיו מיבוז

רש"י

לא פסל את הראשונה · שהרי ביאתן שוה ואי ראשונה קנויה היא הרי היא אשתו ואחרונה ביאת זנות ואי לאו קנויה היא הרי שתיהן נכריות אלא שלא נהיתה קנויה לאחיו ומקיים את הראשונה שלא נפסלה עליו אבל אחרונה לא דלמא קנויות הוו ומשבא על הראשונה קמה הך עליה באיסור שני בתים: **פסל את הקטנה** · משום גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת ברישא ולבתר בא על הקטנה ואע"ג דממה נפשך היא שריא ליה הואיל וראשונה היא אי קנויה היא הא קנויה היא אי לאו קנויה היא נכרית בעלמא היא: **פסל את החרשת** · שמא קטנה קנויה כולה וקנין החרשת משויירת: **רבי אלעזר** · ה"ג במתני', ובקמייתא רבי אליעזר גרס והכי אמרן בפ"ק דנדה (דף ח.): מלמדין את הקטנה שתמאן בו. ותעקור נישואיה ויקיים את הגדולה: **גמ' וכן א"ר אלעזר** · בן פדת דאמורא הוא הלכה כר"א דמתניתין והוא ר"א בן שמוע: **וצריכא** · לשמואל ור' אלעזר בן פדת למימר בקמייתא הלכה כר' אליעזר ובהא נמי הלכה כרבי אלעזר דבתרוייהו מלמדין את הקטנה למאן: **דאי איתמר בקמייתא** · גבי אחיות (לעיל דף קט.) משום דהכתי לא איקיים מצות ייבום הילכך מלמדין את הקטנה אשתו למאן ותתייבם יבמתו: **אבל בהא דאיקיים מצות ייבום** · בשתיהן אימא לא אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר אלא יוציא שתיהן בגט: **ואי אשמעינן בהא משום דגדולה רמיא קמיה** · לייבומי משום הכי מהדרינן אמיאון דקטנה כדי שתתייבם גדולה: **אבל אידך** · בההיא דאחיות דגדולה אחות אשתו היא נימא לא רמיא קמיה ולא ילמדו קטנה למאן בשביל ייבומיה של גדולה, צריכא: **מתני' יגדלו זה עם זה** · ואם בא לגרשה אינו יכול עד שיגדיל דגט קטן אינו גט: **היבמה שאמרה בתוך שלשים יום** שכנסה היבם: **לא נבעלתי לו** · ליבם וגט יבמין יוצא מתחת ידה כדמפרש בגמ' והוא אומר בעלתיך ודייך בגט, כופין אותו לחלוץ דהיא נאמנת דעד תלתין יומין מוקי איניש אנפשיה מלבעול: **לאחר ל' יום** (ב) · הוא נאמן דלא מוקים איניש אנפשיה מלבעול, ומיהו איהי לא משקרא דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא ובעיא חליצה, ומבקשין הימנו, אבל כופין לא, דהא בעל: **בחיי בעלה** · ולא נתכוונה לפטור עצמה הימנו לאחר מיתת בעלה אלא שהיה להם כעס זה עם זה: **גמ' לא חולצין ולא מייבמין** · קטן שמא ימצא סריס קטנה שמא תמצא איילונית ואינם בני ייבום נמצאו פוגעין בערוה: **ביאה דאיסורא** · קטן בגדולה דגדולה בת עונשין היא ושמא הקטן ימצא סריס והרי נבעלה לאסור לה שלא במקום מצוה וכן גדול בקטנה אם תמצא איילונית נמצא שפגע גדול בערוה אבל קטן וקטנה אפילו אין בני ייבום כגון הוא סריס והיא איילונית אין כאן איסור דקטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו

וה"נ שניהן לאו בני עונשין: **ולבתר שעתא** · כשיגדלו: **ואימא הכי נמי** · לעולם אסורה לו: **אפי' בן יום אחד** · ישבו יחדו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא הוי משמע כל דהו מסברא שריא ליה בקטנות כדאמר: **טענת בתולים** · להפסיד לתובתה: **כל שלשים יום** · דיכול לטעון לא בעלתי עד עתה: **נסתרה לאלתר** · הוא טוען, ואם טוען לאחר זמן אינו נאמן, דודאי נרישא בעל ומצאה בתולה ושתק והשתא הוא דרחא עלה:

מיבזז

תוספות

לאחר שלשים יום מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ואם תאמר מה הוא מפסיד אם חולץ לה ולמה אין כופין כדי להתירה ויש לומר שהוא מתבייש בבית דין לחלוץ לה שתרוק בפניו:

לאחר מיתת בעלה מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ולא אמרינן כופין שנתן אצבע בין שיניה שלא היפר לה שהרי אין יכול להפר עד שיבעול ואי סבירא ליה דמצי מיפר דפלוגתא היא בנדרים בפ' נערה (דף עד·) ומייתי לה בפ' ארבעה אחין (לעיל ד' כט:) סבירא ליה כמ"ד בכתובות (דף נט:) היא נתנה אצבע בין שיניה ולהכי מבקשים ולא כופין: **קרי** כאן להקים לאחיו שם בישראל והאי לאו בר הכי הוא · ואע"פ שיבא לכלל הקמת שם לא מהניא כיון שלא היה לו שעת הכושר כי היכי דפסלינן בהערל (לעיל דף עט:) סריס חמה שלא היה לו שעת הכושר אע"פ (לעיל פ·) שבימינו מתרפאים באלכסנדריא של מצרים ומשני אמר קרא כו' ולא דמי לסריס חמה שאין רפואתו ברורה לבוא כמו קטן שיגיע לכלל גדלות:

יבמה יבא עליה כל דהו · מדלא כתיב אחי המת יבא עליה:

אמר קרא כי ישבו אחים יחדו · ומנוטיכן מיניה לעיל בפ"ב (דף יז: ושם) אשת אחיו שלא היה בעולמו מכלל שאם היה בעולמו אפילו יום אחד מייבם אבל ליכא למימר דנינחו דריש דאם כן אפי' סריס נמי לייבם מהאי טעמא דהא יחדו איתנהו:

טענת בתולים כל שלשים יום · אפי' ראינו שנסתרה כבר רבי יוסי אומר נסתרה לאלתר לאלתר לאו דוקא דאי אפשר לטעון עד שימלא בית דין:

לא נסתרה אפי' אחר כמה שנים · כלומר שאין אנו יודעין שנסתרה אע"פ (ג) שנכנסה לחופה ור"מ סבירא ליה דלא מוקי איניש אנפשיה שלא יסתר ויבעול בעילת מצוה אי נמי לא נסתרה שאנו יודעין בודאי שלא נסתרה ובהא לא פליג רבי מאיר:

היא

עין משפט נר מצוה

לג א מיי' פ"ה מהל' יבום הל' כו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קעא סעיף ה:
לד ב טוש"ע שם סעיף ו:
לה ג מיי' שם הל' כז טוש"ע שם סעיף ז:
לו ד מיי' שם הל' כח טוש"ע שם סעיף ח:
לז ה מיי' שם הלכה כט טוש"ע שם סעי' ט:
לח ו ז מיי' שם הל' ל טוש"ע שם סעי' י:
לט ח מיי' שם פ"א הל' טו [והל' יח] סמג עשין נא טוש"ע שם סי' קסו סעיף ה:
מ ט מיי' שם פ"ב הל' ה סמג שם טוש"ע שם סעיף ו:
מא י מיי' שם הל' טו סמג שם טוש"ע שם סי' קסה סעיף ב:
מב כ מיי' פי"א מהל' אישות הל' טו סמג לאוין מח טוש"ע שם סי' סח סעיף י:

תוספות חד מקמאי

מתני' יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה · פי' יבם קטן בן ט' שנים ויום א' שבא על יבמה שלא הביאה ב' שערות ולא רצה לקיימה ולבא עליה אחר שהגדיל כיון דביאות בן ט' כמאמר שויוה רבנן וצריכה גט וחליצה אין להם לחלוץ עד שיהיו שניהם גדולים דאיש כתיב בפרשה ומקשינן אשה לאיש אבל בודאי אם רצה לקיימה ולבא עליה אחר שהגדיל אם היה גדול קנאה להיות כאשתו לכל דבר וא"צ שתהיה גדולה אלא אם יודעת לשמור ניפה אע"פ שאינה יודעת לשמור את עצמה מקבלת ניפה אע"פ שהיא קטנה:

[נ"ל ואע"פ שלא נכנסה לחופה ר"מ ס"ל כו' · מהרש"א]

הגהות הב"ח

(א) גמ' קורא בשעת נפילה: (ב) רש"י ד"ה לאחר ל' יום אמרה לא נבעלתי והוא אומר בעלתיך הוא נאמן: (ג) תוס' ד"ה לא אע"פ שנכנסה כו' ותיבת שלא נמחק:

גליון הש"ס

מתני' תגדלנו · עי' לעיל כ"ט ע"א תוד"ה יבא עליה ודף לה ע"ב תוס' ד"ה תיגלי:

[במשנה שבמשניות איתא לא פסל ועי' בתוי"ט וכ"ה גי' הרא"ש ומכרעת]
[לעיל קט:]
נדה ח.
[לעיל סא:]
[עי' תוס' לעיל כט: ד"ה ולאחות שגרשה רבה]
[לעיל ל: וכ"ה]
[תוספ' כתובות פ"א ה"ט]